

F.t.l. om telefonapparater

Lovforslag nr. L 162. Fremsat den 30. januar 1986 af ministeren for offentlige arbejder

Forslag

til

Lov om telefonapparater

§ 1. Telefonapparater kan indføres, forhandles eller tilsluttes anlæg, der tilhører staten og de konsessionerede telefonselskaber (televirksomhederne) efter reglerne i denne lov og de i medfør heraf fastsatte bestemmelser. Loven gælder dog ikke radioanlæg.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte nærmere bestemmelser om hvilke arter af telekommunikationsudstyr, der omfattes af loven.

§ 2. Telefonapparater, der kan anvendes i tilslutning til televirksomhedernes anlæg, må med henblik på anvendelse her i landet kun indføres, forhandles, udleveres eller tilsluttes televirksomhedernes anlæg, såfremt apparaterne er godkendt af ministeriet for offentlige arbejder.

Stk. 2. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte bestemmelser om, hvornår telefonapparater, jfr. § 1, stk. 2, anses for tilsluttet televirksomhedernes anlæg.

§ 3. Ministeren for offentlige arbejder fastsætter bestemmelser om godkendelse af telefonapparater, jfr. § 2, stk. 1 og fastsætter gebyrer for godkendelse af telefonapparater og andre ydelser i forbindelse med godkendelsesordningens administration.

§ 4. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte bestemmelser om tilsyn med den i § 2, stk. 1 anførte forhandling af telefonapparater.

Stk. 2. Med henblik på udøvelsen af det i stk. 1 nævnte tilsyn har repræsentanter for de myndigheder, til hvem tilsynet henlægges, uden retskendelse mod forevisning af behørig legitimation adgang til alle lokaler, hvori der forhandles eller oplagres telefonapparater.

§ 5. Overtrædelse af § 2, stk. 1, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, som udfærdiges i medfør af loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende kan bødeansvar pålægges selskabet som sådant.

§ 6. Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.

§ 7. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Medens der efter lov om radiokommunikation (lovbekendtgørelse nr. 210 af 6. april 1976) er adgang til anvendelse af typegodkendt, privat terminaludstyr til brug i forbindelse med de offentlige radiotjenester, har der hidtil som anført nedenfor på grundlag af lov om telegrafer og telefoner (lov nr. 84 af 11. maj 1897 med senere ændringer) i almindelighed været monopol for televirksomhederne, når det gælder tilslutning af telefonapparater til det offentlige telenet.

I overensstemmelse med regeringens moderniseringsbestræbelser er det hensigten med dette lovforslag at tilvejebringe grundlag for en liberalisering af markedet for telefonapparater, der er således indrettet, at de kan anvendes i tilslutning til det offentlige telenet.

Det foreslås derfor, at der skabes lovmæssigt grundlag for en egentlig statslig godkendelsesordning for telefonapparater, der herefter frit kan tilsluttes telenettet og forhandles, og at der gives hjemmel til at straffe indførsel, forhandling, udlevering og tilslutning af uautoriseret materiel.

Loven om telegrafer og telefoner giver i § 1 staten eneret til anlæg og drift af telegrafer og telefoner. I det omfang, hvori staten selv udøver eneretten ved at drive offentlige teletjenester, varetages denne opgave af post- og telegrafvæsenet. Eneretten er i henhold til loven om telegrafer og telefoner og senere love i et nærmere angivet omfang ved koncessioner videregivet til de tre telefonselskaber, Københavns Telefon Aktieselskab, Fyns Kommunale Telefonselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab. Staten og de tre telefonselskaber benævnes i dette lovforslag under ét televirksomhederne.

Televirksomhedernes eneret efter loven om telegrafer og telefoner omfatter også retten til levering og installation af telefonapparater.

Juridisk set er der ikke noget i vejen for, at televirksomhederne, uden at der er gennemført en særlig liberaliseringslov, tillader andre at levere telekommunikationsudstyr til abonnenterne og lader disse tilslutte dette udstyr til televirksomhe-

dernes net. Det kan ske på den måde, at televirksomhederne i de almindelige abonnementsvilkår indsætter bestemmelser om, at kun sådant udstyr, som er særligt godkendt til tilslutning til telenettet, må leveres og tilsluttes af andre end televirksomhederne.

En sådan fremgangsmåde er allerede i en årrække anvendt for så vidt angår forskellige specialinstallationer som f.eks. automatiske telefonsvarere, telefaxapparater osv. Senest er også markedet for modem'er (op til 1.200 bit/sek. halv duplex) blevet liberaliseret på tilsvarende måde.

Det er i alle tilfælde, som det fremgår af foranstående, en betingelse, at det udstyr, som er liberaliseret, opfylder visse betingelser.

Der er i princippet intet til hinder for, at liberaliseringen udvides til også at omfatte andre arter af udstyr, og at dette sker efter samme fremgangsmåde, som hidtil har været benyttet, dvs. uden særlig lovgivning. Andre forhold kan imidlertid gøre det påkrævet for en eller flere arter af udstyr at søge gennemført en særlig lovgivning.

Uretmæssig tilslutning kan efter den gældende lovgivning ikke straffes, hvilket der imidlertid heller ikke i en meget lang årrække har været noget nævneværdigt behov for. Et forbud mod sådan tilslutning er indeholdt i de almindelige vilkår for et telefonabonnement. Overtrædelse af forbudet er alene sanktioneret på den måde, at abonnementet kan bringes til ophør uden varsel. Denne ordning vil ikke i en situation, hvor en liberalisering af telefonapparater tænkes gennemført, være tilstrækkelig med henblik på at forhindre udbredelse og tilslutning af ikke-godkendte apparater. Dels er tilslutningen af et sådant apparat hos en bestemt abonnent ikke i alle tilfælde mulig af konstateret gennem f.eks. central overvågning af telenettet, dels rammer sanktionen i givet fald alene den enkelte abonnent og altså ikke forhandleren af det ikke-godkendte apparat.

Den hidtidige ordning, hvorefter televirksomhederne har leveret og installeret telefonapparaterne hos den almindelige, private abonnent, har givetvis indebåret betydelige fordele for en sådan abon-

net. Televirksomhederne har dermed haft pligt til inden for normale abonnements- og samtaleafgifter at foretage reparation og vedligeholdelse af telefonapparaterne såvel som af telenettet. Set fra den enkelte abonnents synspunkt har ordningen virket ukompliceret. Der har navnlig ikke været tvivl om, hvem der skulle foretage en reparation i fejlsituationer, fordi televirksomhederne har haft pligt til at sørge for alle deles funktionsduelighed, og reparationer har ikke skullet betales særskilt. I tilfælde af at televirksomheden ikke fortsat skal være alene om at levere telefonapparater og dermed ikke længere være ene om at have ansvaret for, at det tilsluttede apparat hele tiden fungerer tilfredsstillende, bliver spørgsmålet om at lokalisere fejlen, før reparatør tilkaldes, af afgørende betydning. Fejlretning må i så fald betales efter regning i de tilfælde, hvor fejlen ikke kan lokaliseres til komponenter, for hvilke televirksomheden bærer ansvaret.

På trods af disse fordele ved det eksisterende system må det imidlertid erkendes, at der hos brugerne er et ønske om større valgmuligheder end hidtil, hvilket de seneste års import af uautoriserede telefonapparater har vist.

Uanset at der ikke har været knyttet traditionelle serviceforpligtelser til disse apparater, uanset at deres standard for det store antal købere har været ukendt, og uanset at deres standard i hvert fald gennemsnitligt har kunnet påregnes at være under standarden for de af televirksomhederne leverede standardapparater, har der været ønske om at anskaffe disse uautoriserede, men billige apparater. Denne faktiske udvikling har yderligere ført til, at televirksomhederne selv har markedsført billigere apparater.

Dette lovforslag tjener til at skabe det nødvendige lovgivningsmæssige grundlag for på forsvarlig og hensigtsmæssig måde at indskrænke televirksomhedernes eneret for så vidt angår telefonapparater og samtidig understøtte mulighederne for et friere forbrugsvalg.

Dette vil bl.a. forudsætte, at der indføres en generel godkendelsesordning for telefonapparater.

Der er solgt og installeret et meget betydeligt antal uautoriserede telefonapparater i de seneste år. Til illustration kan anføres, at der i 1984 importeredes ca. 100.000 telefonapparater, der for hovedpartens vedkommende må antages at være videresolgt med henblik på tilslutning til televirksomhedernes anlæg i strid med abonnementsvilkårene. Til sammenligning leverer televirksomhederne årligt ca. 4-500.000 telefonapparater til abonnenterne.

Med hensyn til indførelsen af en godkendelsesordning vil der blive tale om at tilvejebringe hjemmel for udfærdigelse af bestemmelser om godkendelse af liberaliserede telefonapparater, dvs. de typer af telefonapparater, som besluttes undtaget fra statens eneret. I sådanne bestemmelser vil der bl.a. blive fastsat nærmere normer, som de pågældende telefonapparater skal opfylde for at sikre telenettet mod forstyrrelser og for at sikre en rimelig funktionsduelighed. Det er ikke hensigten med godkendelsesordningen at indføre en mere detaljeret kvalitetsbedømmelse af telefonapparater, men alene at sikre forbrugerne imod, at der på markedet forhandles apparater, hvis funktionsduelighed er af tvivlsom lødighed, således at apparaterne allerede ved markedsføringen er helt eller delvis uanvendelige til at blive anvendt i tilslutning til det offentlige og dermed det internationale telefonnet.

For at forbedre forbrugervejledningen vil der kunne tilbydes en yderligere attestation af, at den pågældende telefonapparattype lever op til de internationale anbefalinger m.v. med hensyn til bl.a. overføringskvalitet, som måtte være fastsat for apparatet og for den teletjeneste, hvori det indgår. Der vil i givet fald ikke blive stillet krav om, at en sådan yderligere attestation skal foreligge af hensyn til opfyldelsen af bestemmelserne i dette lovforslag. Ordningen vil alene have karakter af et tilbud.

Der pågår i disse år et meget omfattende arbejde med hensyn til standardisering af diverse specifikationskrav og normer for forskellige typer af telekommunikationsudstyr. Dette arbejde foregår i såvel EF som CEPT (Den europæiske post- og telekommunikationskonference) og i tæt samarbejde med øvrige europæiske standardiserings- og industriorganisationer. De normer og specifikationer for telefonapparater, som vil indgå i den foran omtalte godkendelsesordning for telefonapparater, vil i videst muligt omfang blive fastsat med skyldig hensyntagen til resultaterne af det nævnte internationale standardiseringsarbejde.

I praksis vil sikringen af disse normers overholdelse ske gennem indførelsen af en typegodkendelsesordning, der vil blive administreret af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet. I den forbindelse bemærkes, at udstyr, som i udlandet er godkendt efter normer, der opfylder de danske normers krav, ikke her i landet påregnes at skulle gennemgå nogen fornyet prøvning, idet selve typegodkendelsen vil kunne ske umiddelbart på grundlag af den udenlandske typegodkendelse. Normalt vil en sådan ordning hvile på et princip om gensi-

dighed. Et EF-direktiv, som er under udarbejdelse, vil kunne skabe et særligt retsgrundlag på dette punkt for så vidt angår forholdet til de øvrige EF-lande. Tilsvarende vil typegodkendelse kunne foretages på grundlag af målerapporter fra laboratorier uden for post- og telegrafvæsenet, hvorom det dokumenteres, at de anvender de målemetoder m.v., som er fastsat af post- og telegrafvæsenet. Nærmere bestemmelser herom vil blive fastsat på grundlag af forhandlinger med Statens Tekniske Prøvenævn, som udover at stå for autorisation af laboratorier til at udføre tekniske prøvninger bl.a. har til opgave at samordne den tekniske prøvning, som udføres i danske laboratorier og prøvningsinstitutter.

Statens teleråd, hvori bl.a. televirksomhederne, disses medarbejdere, abonnenter og industrirådet er repræsenteret, har nærmere overvejet spørgsmålet om liberalisering af markedet for bl.a. telefonapparater.

Statens teleråd har som resultat af disse overvejelser indstillet, at der på telefonterminalområdet gennemføres en liberalisering omfattende »ekstraapparater«.

På baggrund af telerådets indstilling er det ministeriet for offentlige arbejders hensigt i givet fald at fastsætte de nødvendige administrative bestemmelser med henblik på, at der snarest gennemføres en liberalisering af markedet for telefonapparater.

De administrative og økonomiske konsekvenser for staten af lovforslagets gennemførelse vil primært være knyttet til teknisk og administrativ sagsbehandling i tilknytning til typegodkendelsesordningens administration med deraf følgende behov for ansættelse af personale.

Den administrative sagsbehandling som primært omfatter opgaver i forbindelse med udfærdigelsen af den formelle typegodkendelse, men også sagsbehandling i forbindelse med det omfattende internationale arbejde på dette område bl.a. i EF vil blive varetaget af generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet.

For levering, reparation m.v. af telefonapparater vil overgangen fra en monopolsituation til et frit marked naturligt føre til indskrænkninger med hensyn til det personale, der har den direkte betjening af kunderne, i samme udstrækning som andre leverandører overtager opgaver, som hidtil har været varetaget af post- og telegrafvæsenet og de koncessionerede telefonselskaber. De konkrete personalemæssige konsekvenser af en liberalisering kan vanskeligt angives på nuværende tidspunkt.

De med godkendelsesordningen forbundne udgifter forudsættes dækket fuldt ud af gebyrer.

Godkendelsesordningen vil således ikke medføre nogen nettobelastning af finansloven.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I bestemmelsens *stk. 1* er det anført, hvad sigtet med loven er. I den forbindelse præciseres, at loven ikke gælder for radioanlæg. Sådanne anlæg (herunder bl.a. trådløse telefoner og mobilradiotelefonterminaler) vil i forvejen være omfattet af loven om radiokommunikation.

Herudover defineres hvad der i lovforslaget skal forstås ved udtrykket televirksomhederne. For statens vedkommende vil det normalt være post- og telegrafvæsenet, der optræder som televirksomhed. Men også andre statsinstitutioner f.eks. statsbanerne og forsvarét vil på de områder, som dette lovforslag vedrører, være at betragte som televirksomheder. De koncessionerede telefonselskaber er Københavns Telefon Aktieselskab, Fyns Kommunale Telefonselskab og Jydsk Telefon-Aktieselskab.

I *stk. 2* gives der ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at fastsætte bestemmelser om, hvad der forstås ved telefonapparater. Herved gives der mulighed for løbende og i takt med den teknologiske udvikling at tilpasse lovforslaget til de typer udstyr, der til enhver tid findes på markedet. Den nærmere fastsættelse af indholdet af dette tekniske begreb, der naturligvis i første række omfatter de helt almindelige typer, som anvendes af private abonnenter, vil derfor mest hensigtsmæssigt kunne ske administrativt.

Til § 2

I *stk. 1* slås det fast, at telefonapparater, der er således indrettet, at de kan anvendes i tilslutning til televirksomhedernes anlæg, ikke må indføres, forhandles, udleveres eller tilsluttes televirksomhedernes anlæg, medmindre apparaterne er godkendt af ministeriet for offentlige arbejder.

I ministeriet for offentlige arbejder vil typegodkendelsen blive foretaget af post- og telegrafvæsenet. I den udstrækning et telefonapparat omfattes af en typegodkendelsesordning, vil denne være altomfattende. Den vil derfor bl.a. også omfatte telefonapparater af den pågældende type, der forhandles af televirksomhederne i konkurrence med andre leverandører.

Bestemmelsen omfatter ikke den indførsel, der finder sted med henblik på typegodkendelse her i landet. Endvidere følger det af bestemmelsen, at forbudet ikke omfatter forhandling eller udlevering

med henblik på eksport af telekommunikationsudstyr.

Det er i øvrigt en betingelse for, at det pågældende udstyr omfattes af bestemmelsen, at det er således indrettet, at det – direkte eller gennem en simpel ændring af tilslutningsstik – kan anvendes i tilslutning til televirksomhedernes anlæg. Herved understreges det, at sigtet med lovforslaget ikke er helt primitivt udstyr, eksempelvis visse samtaleanlæg til legetøjsbrug, som ikke kan bringes til at fungere i forbindelse med televirksomhedernes anlæg, men kun de udstyrstyper, der er sådan indrettet, at det ikke kan udelukkes, at de vil kunne blive tilsluttet telenettet og dermed i givet fald vil kunne forstyrre telenettets funktion.

I stk. 2 gives der ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at fastsætte nærmere bestemmelser om, hvad der forstås ved, at et telefonapparat tilsluttes televirksomhedernes anlæg. Herved gives der mulighed for at give en relativt detaljeret og entydig beskrivelse af det tekniske grænsesnit mellem televirksomhedernes anlæg og det liberaliserede telefonapparat. Dette grænsesnit kan meget vel variere både for så vidt angår de forskellige apparattyper og over tiden i takt med den teknologiske udvikling. Den nærmere fastsættelse af indholdet af dette tekniske begreb vil derfor mest hensigtsmæssigt kunne ske administrativt.

Til § 3

Stk. 1 indeholder hjemmelen for ministeren for offentlige arbejder til at fastsætte nærmere administrative forskrifter om godkendelse efter § 2. Der vil nærmere blive tale om opstilling af tekniske specifikationer, som de enkelte apparattyper skal opfylde, for at typegodkendelse skal kunne gives. Om godkendelsesniveauet henvises til det foran under almindelige bemærkninger anførte.

Endvidere vil der i de pågældende forskrifter blive fastsat den nærmere procedure for gennemførelsen af typegodkendelser, herunder i hvilken udstrækning og på hvilke betingelser disse kan gives på grundlag af udenlandske typegodkendelser og målerapporter fra laboratorier uden for post- og telegrafvæsenet.

Herudover gives der med stk. 1 ministeren for offentlige arbejder bemyndigelse til at fastsætte gebyrer for godkendelser samt for øvrige administrative ydelser i forbindelse med godkendelsesord-

ningens administration, der vil blive varetaget af post- og telegrafvæsenet.

Til § 4

I bestemmelsens stk. 1 åbnes der adgang for ministeren for offentlige arbejder til at fastsætte nærmere bestemmelser om tilsyn med lovens efterlevelse i forhandlerledet. Det er formentlig alene på dette punkt, at der i givet fald kan tænkes at være behov for særligt tilsyn. Erfaringerne m.h.t. overholdelsen af loven i praksis vil være afgørende for i hvilken udstrækning og under hvilken form denne bemyndigelse vil blive udnyttet.

Stk. 2. Indeholder den fornødne hjemmel for tilsynsmyndigheden til uden retskendelse at få adgang til de af forhandlernes lokaler, hvori der oplagres eller forhandles telefonapparater.

Til § 5

Bestemmelsen indeholder den til sikring af lovens overholdelse nødvendige straffebestemmelse og giver desuden hjemmel til fastsættelse af straffebestemmelser i forskrifter udfærdiget i medfør af loven.

Det forudsættes, at størrelsen af de bødestrafte, som idømmes for overtrædelse af loven og forskrifter udfærdiget i medfør heraf, fastsættes bl.a. under hensyntagen til den økonomiske vinding, som er opnået i forbindelse med overtrædelsen.

Til § 6

Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af ministeren for offentlige arbejder.

Baggrunden herfor er bl.a., at det vil være nødvendigt forud for ikrafttrædelsen at gennemføre en notifikationsprocedure for så vidt angår lovforslag og tilhørende administrative forskrifter overfor EF-Kommissionen i henhold til direktiv 83/189/EØF om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter, jfr. industriministeriets cirkulære af 28. juni 1984, samt at notificerede lovforslaget m.v. overfor GATT's sekretariat i henhold til den internationale aftale om tekniske handelshindringer, jfr. industriministeriets cirkulære af 27. juni 1980.